

SAKU VALLA
2020. AASTA EELARVE SELETUSKIRI

Sisukord

1. Sissejuhatus	3
2. Majandusproгноos	3
3. Ülevaade Saku valla 2020. aasta eelarvest.....	4
3.1. Olulisemad lähtekohad eelarve koostamisel	4
3.2. Eelarve seosed arengukavaga.....	4
3.3. Eelarve erinevus eelarvestrateegiaga	6
3.4. Saku valla 2020. aasta eelarve	7
4. Põhitegevuse tulud	9
4.1. Maksutulud	9
4.2. Tulud kaupade ja teenuste müügist.....	11
4.3. Saadavad toetused	13
4.4. Muud tegevustulud.....	14
5. Põhitegevuse kulud.....	14
5.1. Põhitegevuse kulud kululiikide järgi	15
5.2. Põhitegevuse kulud valdkondade järgi	18
5.3. Üldised valitsemissektori teenused	19
5.4. Avalik kord	20
5.5. Majandus.....	20
5.6. Keskkonnakaitse	22
5.7. Elamu- ja kommunaalmajandus.....	22
5.8. Tervishoid	23
5.9. Vaba aeg, kultuur	23
5.10. Haridus	25
5.11. Sotsiaalne kaitse	27
6. Investeermistegevus	29
6.1. Põhivara soetuseks planeeritud sihtfinantseerimine	29
6.2. Investeeringud valdkondade järgi	30
6.3. Finantstulud ja finantskulud.....	31
7. Finantseerimistegevus	32
8. Likviidsete varade muutus.....	33
9. Eelarve tulem.....	33

1. Sissejuhatus

Saku valla 2020. aasta eelarve koostamise aluseks on kohaliku omavalituse üksuse finantsjuhtimise seadus (KOFS), kohaliku omavalitsuse korralduse seadus (KOKS), Saku valla põhimäärus, Saku valla arengukava ja eelarvestrateegia.

Saku Vallavalitsuse 12. jaanuar 2016. aasta määrusele nr 1 „Saku valla eelarve koostamise, täitmise, vastuvõtmise ja tegemata jäänud väljaminekute kavandamise kord“ kohaselt on põhjendatud ettepanekud valla eelarve koostamiseks esitanud vallavalitsuse valdkondade eest vastutavad isikud ning vallavalitsuse hallatavate asutuste juhid.

KOFS kohaselt koosneb eelarve järgmistest osadest:

- põhitegevuse tulud,
- põhitegevuse kulud,
- investeerimistegevus,
- finantseerimistegevus,
- likviidsete varade muutus.

Eelarve kulud liigendatakse rahandusministri 11. detsembri 2003. aasta määruse nr 105 „Avaliku sektori finantsarvestuse ja -aruandluse juhend“ lisas 3 toodud tegevusalade koodide järgi. Tegevusala kood kajastab täidetavaid põhifunktsioone.

Seletuskirjas on toodud andmed eelmise aasta, jooksva aasta ning eelseisva aasta tulude ja kulude kohta ning antud ülevaade investeerimis- ja finantseerimistegevusest. Kirjeldatud on Saku valla arengukavas kajastatud eesmärkide kavandatavat täitmise plaani ja selle täitmiseks kavandatavaid tegevusi 2020. aastal. Selgitatud on eelarves ja eelarvestrateegias esinevaid olulisemaid muudatusi. Seletuskirjas on toodud Saku valla ja AS Saku Maja oodatav põhitegevuse tulemi väärtus ja netovõlakoomus eelseisva eelarveaasta lõpuks.

Saku valla 2020. aasta eelarve on koostatud tekkepõhiselt.

2. Majandusprognoos

Rahandusministeeriumi suvise prognoosi kohaselt jätkus Eesti majanduse kasv 2019. aasta I poolel. Järgmise aasta majanduskasv jääb 2% juurde ehk varem arvatust madalamaks. Kui majanduskasvu aeglustumine jääb, nagu prognoositud, ajutiseks, siis ei tohiks see anda olulist tagasilööki tööturule, mille näitajad on praegu väga head.

Tarbijahindade tõus jääb lähiaastatel 2% juurde. Aastatel 2020–2021 ulatub inflatsioon vastavalt 2,2%-ni ja 2,1%-ni.

Tööpuudus püsib käesoleval aastal 5% läheduses. Jaheneva majanduskeskkonna ning kasvavate palgaootuste tõttu on oodata tööpuuduse kerget tõusu 5,6%-ni (2023. a). Tööpuudust kergitab ka vanemaealiste tööturu aktiivsuse tõus, seda nii järk-järgult tõusva vanaduspensioniea kui ka töövõimereformi tõttu.

Prognoosi kohaselt on 2019. aasta palgakasvuks 7,2%. Kuigi majanduskasvu ootusi on edaspidiseks alandatud, ei ole see vähendanud tuleviku palgatõusuootusi. 2020. aastaks prognoosib rahandusministeerium 5,7% palgakasvu, mis järgnevatel aastatel stabiliseerub 5% lähedal ja on kooskõlas majanduskasvuga. Tööturu pingete jätkumise tõttu ei ole põhjust oodata palgakulude osakaalu vähenemist suhtena SKPsse. Reaalpalga ehk inflatsiooniga korrigeeritud palgakasv kiireneb käesoleval aastal 4,8%-ni hinnatõusu aeglustumise tõttu ning reaalpalga kasv aeglustub 3% lähedusse alates 2020. aastast.

3. Ülevaade Saku valla 2020. aasta eelarvest

3.1. Olulisemad lähtekohad eelarve koostamisel

Planeeritud põhitegevuse tulud suurenevad 2020. aastal võrreldes 2019. aasta eelarve täitmisega 4,9% tingituna füüsilise isiku tulumaksu laekumise ja teenuste müügitulu eeldatavast kasvust. Maamaksu laekumine on kavandatud 2019. aasta eelarve täitmise tasemel. Tulud teenuste müügist kasvavad Saku Gümnaasiumi puhvetist saadava tulu ning Saku Valla Spordikeskuse uue osa valmimisel omatulude prognoositava suurenemise arvel. Kultuuriasutuste tulude kasvuks on prognoositud 4,3%.

2020. aasta eelarve tulude prognoosimisel on arvestatud 2019. aasta tegelikku laekumist sama aasta 30. novembri seisuga:

- Valla maksumaksjate arvu ja keskmise palga kasvust tulenevalt on planeeritud tulumaksu laekumise kasv 6,0% võrreldes 2019. aasta prognoositava laekumisega eelarvestrateegias.
- 2020. aasta eelarvesse kavandatud riigi toetusfondist eraldatavad toetused kasvavad võrreldes 2019. aasta eelarvega kokku 3,7%. 16.10.2018 vastu võetud sotsiaalmaksu- ja tulumaksuseaduse, jäätmeseaduse ning sotsiaalhoolekande seaduse muutmise seaduse järgi suurendatakse 2020. aastal kohalikele omavalitsustele edasi antavat tulumaksu osa, mis on 11,96% residendist füüsilise isiku maksustatavast tulust. Huvihariduse ja huvitegevuse toetuse ning kohalike teede hoiu toetuse summad on eelarves kavandatud samad, mis 2019. aastal. Hariduskulude toetuse prognoositav kasv 4,6%.

Kõikides valla asutustes on majandamiskulud ja investeeringud kavandatud nende tegelikke vajadusi silmas pidades. Säästliku majandamise eest vastutab iga asutuse juht, keda vajadusel abistab vallavalitsuse majandusteenistus. 2020. aasta eelarve kulude prognoosimisel on arvestatud järgmist:

- Tööjõu kulude kasvu on kavandatud kokku 13,2%. Seejuures on arvesse võetud koosseisude suurenemisest tulenev kulu.
- 2020. aastal on võrreldes 2019. aastaga suurendatud kommunaalkulud 19,4% võrra. Selle arvestuse aluseks on võetud 2019. aasta tegelik kulu 30. novembri seisuga ja täiendavad pinnad Saku Gümnaasiumis, Saku Valla Spordikeskuses ja vallavalitsuses.
- Mittetulundussektori ja kodanikualgatuse toetusfondi, sh eelisarendatavate spordialade tegevustoetuse suuruseks on kavandatud 75 000 eurot.

2019. aastal ettenähtud, kuid tegemata jäänud kulud viidi 2020. aasta eelarvesse eelarve eelnõu kahe lugemise vahel. Eelarve koostamisel on lähtutud arengukavast ja 2020–2023 aastate kohta koostatud eelarvestrateegiast.

3.2. Eelarve seosed arengukavaga

Kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse kohaselt on valla arengukava omavalitsusüksuse pika- ja lühiajalise arengu eesmärged määratlev ja nende elluviimise võimalusi kandev dokument, mis tasakaalustatult arvestab majandusliku, sotsiaalse ja kultuurilise keskkonna ning looduskeskkonna ja rahvastiku tervise arengu pikaajalisi suundumusi ja vajadusi ning on aluseks omavalitsuse eelarve koostamisele, kohustuste võtmisele ja investeeringuprojektide kavandamisele.

Kohaliku omavalitsuse korralduse seadusest ja kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seadusest tulenevalt sisaldab arengukava eraldi peatükina eelarvestrateegiat, mis viib arengukava kooskõlla valla reaalsete rahaliste võimalustega. Valla arengukava uuendamisel töötati põhjalikult läbi valla eelarvestrateegia ja investeerimisprioriteedid.

Saku valla arengukava kinnitati volikogu 17. oktoobri 2019 määrusega nr 15.

Tabel 1 Arengukavas kajastatud eesmärkide täitmine 2020. aastal

Arengukavas kajastatud eesmärk	Tegevus		2020 eelarve
Majandus			1 334 320
Teehoid			1 319 320
Valla kohalike teede ehitus ja remont on nõuetekohaselt korraldatud	Teede ja tänavate rekonstrueerimine vastavalt teehoiukavale		919 320
Valla kohalike teede teehoole on nõuetekohaselt korraldatud	Avalikult kasutatavate vallateede, tänavate hooldamine ja remontimine		400 000
Projektid, planeeringud			15 000
Veekogud ja põhjavesi on heas seisundis.	Hajaasustuse programmi teostamine	omafinantseering	7 500
		saadav sihtfinantseerimine	7 500
Keskkonnakaitse			130 000
Jõgede keskkonnaseisundi parandamine	Setete eemaldamine Saku mõisapargi tiigist		50 000
Valla väikeasulate veemajandusprojektide elluviimine vastavalt ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamise kavale	Lokuti ja Tõdva puhastite rajamine		80 000
Kommunaalmajandus			1 587 198
Tänavavalgustuse hooldus ja ehitus			1 517 198
Tiheasustusaladele on rajatud energiasäästlik tänavavalgustusvõrgustik	Tihedama asustusega piirkondades energiasäästliku valgustuse rajamine, välisvalgustusvõrgu rekonstrueerimise ja arendamise kontseptsiooni väljatöötamine	omafinantseering	642 198
		saadav sihtfinantseering	875 000
Saku mõisa pargi jalgteed valgustus	Saku mõisa parki rajatakse jalgteed valgustus		70 000
Kommunaalmajandus			6 107 191

Juubelitammede tee 15 hoone ehitus	Vallavalitsusele uute tööruumide ehitamine ja sisustamine		1 548 530
Väikeettevõtjate tegevuskeskkonna kujundamine	Rendipinnad väikeettevõtjatele		88 000
Valla elanikele on tagatud esmatasandi arstiabi teenus	Saku alevikku uue tervisekeskuse rajamine	omafinantseering	1 419 033
		saadav sihtfinantseering	942 705
Puuetega inimestele on tagatud võrdsed võimalused teenuste saamiseks ja ühiskonnaelus osalemiseks	Saku alevikku sotsiaaleluruumide ehitamiseks	omafinantseering	1 049 623
Toimetulekuraskustes isikutele on tagatud esmavajadused ning turvalisus		saadav sihtfinantseering	1 059 300
Vaba aeg, kultuur			126 600
Noortele on loodud tingimused isiksuse mitmekülgseks arenguks, rohkem valikuid oma loome- ja arengupotentsiaali avastamiseks	Saku Valla Noortekeskuse ruumide renoveerimine ja laiendamine Saku alevikus		126 600
Haridus			318 260
Lasteaedade taristute ja hoonete uuendamine, õuealade mitmekesistamine ja korrashoid	Terakese lasteaia laiendamise projekteerimine ja õuealade mitmekesistamine		103 260
Uue põhikooli rajamine Saku alevikku	Uue põhikooli arhitektuurikonkurss ja projekteerimine		215 000

3.3. Eelarve erinevus eelarvestrateegiaga

Erinevused 2020. aasta eelarve ja eelarvestrateegia vahel tulenevad peamiselt 2019. aasta üheteist kuu tegeliku täitmise põhjal andmete täpsustamisest ning uute hoonete kasutuselevõtu ülalpidamiskulude suuremast prognoosist. Samuti lükkuvad osad 2019. aastaks kavandatud investeeringud 2020. aastasse. Olulisemad muudatused on allpool olevas tabelis 2.

Tabel 2 Eelarve ja eelarvestrateegia erinevused 2020. aastal

PÕHITEGEVUSE TULUD	2020 eelarvestrateegia	2020 eelarve	Erinevuse põhjendus
--------------------	------------------------	--------------	---------------------

Tulumaksu plaan	13 278 588	13 216 200	Tulumaksu laekumise kasvu prognoos on 6,0% eelarvestrateegia järgi 2019. aastaks kavandatud summast
PÕHITEGEVUSE KULUD	2020 eelarvestrateegia	2020 eelarve	Erinevuse põhjendus
Põhitegevuse kulud kokku	17 063 888	18 452 697	Põhitegevuse kulud kokku suurenevad peamiselt majandamiskulude kasvu tõttu
sh personalikulud	10 685 088	11 018 056	Jätkuvalt on surve palkade kasvule kõigis valla hallatavates asutustes
sh majandamiskulud	5 924 671	6 912 124	Saku Gümnaasiumi ja uue Spordikeskuse avamine 2019. aastal toob kaasa suured ülalpidamise kulud
LIKVIIDSETE VARADE MUUTUS	181 153	-776 733	2019/2020 aastavahetuse jääk tuli prognoositust suurem ning seda saab kasutada 2020. aasta eelarve kulutuste katteks
INVESTEERIMIS-TEGEVUS	2020 eelarvestrateegia	2020 eelarve	Erinevuse põhjendus
Põhivara müük		85 000	Uusmäe tänava korteri müük lükkub 2020. aastasse
Põhivara soetus	-4 211 808	-10 293 438	2019. aastal realiseerumata ja lõpetamata investeeringud valmivad 2020. aastal
Põhivara soetuseks saadav sihtfinantseerimine	1 556 573	2 877 005	2019. aastal realiseerumata ja lõpetamata investeeringud valmivad 2020. aastal ja siis laekub ka sihtfinantseering
FINANTSEERIMIS-TEGEVUS	2020 eelarvestrateegia	2020 eelarve	Erinevuse põhjendus
Kohustuste võtmine	2 100 000	5 530 000	2019. aastaks investeeringute finantseerimiseks kavandatud laenu jääk summas 3,73 miljonit eurot võetakse kasutusele 2020. aastal
Kohustuste tasumine	-1 767 884	-1 574 618	2019/2020 aastavahetuse kohustuste jääk on prognoositust väiksem ja selle tõttu on väiksem ka laenude tagasimaksete kohustus.

3.4. Saku valla 2020. aasta eelarve

Saku valla 2020. aasta eelarve maht on 30 552 395 eurot ja see koosneb põhitegevuse kulude, investeerimistegevuse kulutuste ja finantseerimistegevuse kulutuste summast. Põhitegevuse tulude maht on 2020. aastal 20 122 752 eurot ning põhitegevuse kulud moodustavad 18 452 697 eurot. Põhivara soetuseks on kavandatud 10 293 438 eurot, millest 2 877 005 eurot kaetakse saadud toetustega. Põhivara soetuseks võetud laenude intressikulud moodustavad 231 642 eurot.

Kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 6 sätestab kohaliku omavalitsuse ülesandeks korraldada vallas:

- sotsiaalabi ja sotsiaalteenuste osutamist;
- noorsootööd;
- elamu- ja kommunaalmajandust, veevarustust ja kanalisatsiooni;
- heakorda, jäätmehooldust;
- ruumilist planeerimist;
- teede ja tänavate korrashoidu;

- ühistransporti;
- valla asutuste ülalpidamist.

2020. aasta eelarvesse kavandatud tegevuste elluviimisel:

- Saku alevikku rajatakse uus esmatasandi tervisekeskus;
- Alustatakse tänavavalgustusvõrgu rekonstrueerimist;
- Lõpetatakse vallavalitsusele büroohoone ehitus;
- Alustatakse uue põhikooli hoone rajamise ettevalmistustöödega.

Tabel 3 Saku valla 2018.–2020. aasta eelarve

	2018 eelarve täitmine	2019		2020 eelarve
		Eelarve	Eelarve täitmine seisuga 30.11	
Põhitegevuse tulud	17 196 947	18 926 779	17 370 404	20 122 752
Maksutulud	11 285 056	12 691 840	11 626 900	13 638 200
Tulud kaupade ja teenuste müügist	1 156 113	1 238 357	1 156 103	1 406 200
Saadavad toetused tegevuskuludeks	3 723 894	4 190 598	3 868 577	4 170 152
Muud tulud	1 031 883	805 984	718 825	908 200
Põhitegevuse kulud	-13 452 959	-16 554 735	-13 739 837	-18 452 697
Antavad toetused tegevuskuludeks	-347 958	-436 485	-343 064	-461 417
Muud tegevuskulud	-13 105 001	-16 118 251	-13 396 773	-17 991 280
Investeeringustegevus	-1 089 974	-12 246 338	-8 274 227	-7 563 075
Põhivara müük (+)	69 000	121 000	36 758	85 000
Põhivara soetus (-)	-812 841	-11 772 974	-5 998 416	-10 293 438
Põhivara soetuseks saadav sihtfinantseerimine (+)	977 612	1 954 650	193 577	2 877 005
Põhivara soetuseks antav sihtfinantseerimine (-)	-1 290 131	-2 120 500	-2 120 462	0
Osaluste soetus (-)		-356 000	-356 000	0
Finantstulud (+)	172	150	145	0
Finantskulud (-)	-33 787	-72 664	-29 829	-231 642
Finantseerimistegevus	-939 695	7 278 420	2 587 782	3 955 382
Kohustuste võtmine	0	8 230 000	3 500 000	5 530 000
Kohustuste tasumine	-939 695	-951 580	-912 218	-1 574 618
Likviidsete varade muutus	1 830 819	-2 028 464	-1 101 705	-776 733
Nõuete-kohustuste muutused	116 500	567 410	954 174	1 160 905

4. Põhitegevuse tulud

Kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seaduse kohaselt planeeritakse põhitegevuse tulude eelarveosasse maksutulud, tulud kaupade ja teenuste müügist, saadavad toetused ja muud tegevustulud.

2020. aasta planeeritud eelarvetulud on 20 122 752 eurot. Põhitegevuse tulud suurenevad võrreldes 2019. aasta eelarvega 1 195 973 eurot ehk 6,3%. Kokkuvõtte tulugruppide lõikes on esitatud järgnevas tabelis:

Tabel 4 Põhitegevuse tulud 2018–2020

	2018	2019		2020	Muutus (%)
	Eelarve täitmine	Eelarve	Eelarve täitmine seisuga 30.11	Eelarve	
Maksutulud	11 285 056	12 691 840	11 626 900	13 638 200	7,5%
Tulud kaupade ja teenuste müügist	1 156 014	1 238 357	1 156 103	1 406 200	13,6%
Saadavad toetused tegevuskuludeks, sh	3 627 513	4 190 598	3 868 577	4 170 152	-0,5%
<i>sihtotstarbelised jooksvateks kuludeks</i>	87 462	195 163	103 772	27 454	-85,9%
<i>toetusfondist saadavad toetused</i>	3 540 051	3 995 435	3 764 805	4 142 698	3,7%
Muud tulud	1 009 987	805 984	718 825	908 200	12,7%
Kokku	17 078 571	18 926 779	17 370 404	20 122 752	6,3%

4.1. Maksutulud

Valla eelarvesse laekuvad füüsilise isiku tulumaks, maamaks ja reklaamimaks. Tulumaks moodustab maksutuludest 96,9% ning moodustab kogu põhitegevuse tuludest 65,7%. Maksutulude prognoosimisel on lähtutud 2019. aasta üheteist kuu eelarve täitmisest.

Üksikisiku tulumaks

Tulumaksu laekumise prognoos 2020. aastaks on 13 216 200 eurot. Laekumise prognoosi koostamisel on aluseks võetud eelarvestrateegias planeeritud laekumine 2019. aastaks, millele on juurde arvestatud kasv 6,0%.

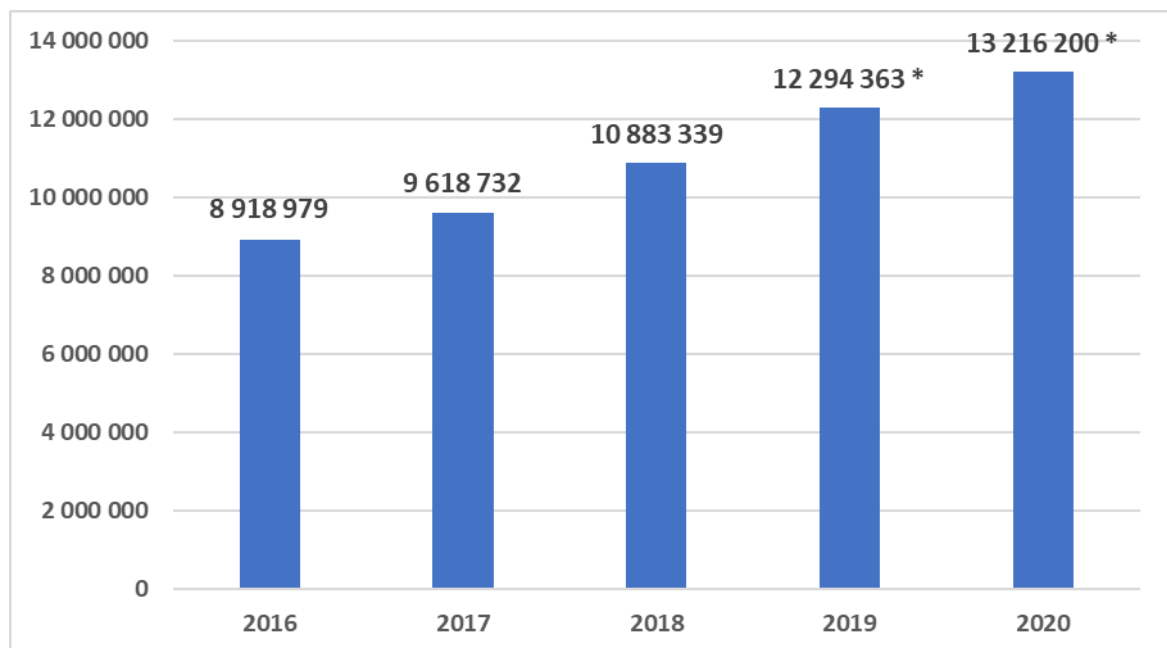
Tulumaks laekub tulumaksuseaduse alusel. Maksu arvestab ja kogub Maksu- ja Tolliamet ning füüsilise isiku maksustavast tulust laekub alates 1. jaanuarist 2020 maksumaksja elukohajärgsele kohalikule omavalitsusele 11,96%. Maksumaksja elukohana kalendriaastal arvestatakse sama kalendriaasta 1. jaanuari seisuga registrisse kantud elukohta. Maksumaksjate arvu kasvuks on prognoositud 2,3% ja keskmise brutopalgaga kasvuks maksumaksja kohta 2,7%.

Üksikisiku tulumaksu laekumist aastate lõikes iseloomustavad tabel 5 ja joonis 1:

Tabel 5 Tulumaksu laekumine 2016–2020

	2016	2017	2018	2019	2020
Jaanuar	684 812	734 919	847 606	981 789	1 055 403
Veebruar	708 071	749 903	865 373	1 031 654	1 109 008
Märts	835 128	877 208	968 841	1 145 955	1 231 882
Aprill	725 801	822 303	917 676	1 075 816	1 156 482
Mai	721 929	782 061	875 869	993 978	1 068 506
Juuni	824 490	845 054	953 829	995 329	1 069 959
Juuli	732 282	795 705	905 894	1 031 180	1 108 498
August	695 092	751 567	878 302	978 099	1 051 436
September	713 817	750 791	866 002	980 337	1 053 842
Oktoober	713 585	805 716	890 765	985 128	1 058 993
November	738 381	803 054	891 983	992 011	1 066 392
Detsember*	825 592	900 450	1 021 198	1 103 088	1 185 799
Aasta kokku	8 918 979	9 618 732	10 883 339	12 294 363	13 216 200

*Proгноositav laekumine

Joonis 1 Tulumaksu laekumine 2016.–2020. aastal.

*Proгноositav laekumine

Maamaks

Kavandatud maamaksu laekumine on 412 000 eurot. Maamaks on riiklik maks, mis maamaksuseaduse alusel laekub kohaliku omavalitsuse eelarvesse. Maamaksu tulu sõltub maa maksustamishinnast, maamaksu määrast, sihtotstarbest, maa kasutuselevõttust ja ümberkruntimisest, lubatud ehitusõiguse pindalast, maksusoodustustest ja muudest teguritest. Maamaksuseaduse alusel võib kohalik omavalitsus kehtestada üldiseks maksumääraks 0,1 kuni 2,5% maa maksustamishinnast.

2017. aastal muutusid maamaksumäärad. Alates 1. jaanuarist 2017. aastal on üldine maamaksumäär 2,5% maa maksustamishinnast ning põllumajandussaaduste tootmiseks kasutusel oleva haritava maa ja loodusliku rohumaa maamaksumäär 2,0% maa maksustamishinnast aastas.

Reklaamimaks

Saku valla ainsa kohaliku maksu, reklaamimaksu, laekumine on kavandatud 10 000 eurot (samal tasemel 2019. aasta tegeliku laekumisega). Reklaamimaksuga maksustatakse valla haldusterritooriumile paigaldatud reklaam.

4.2. Tulud kaupade ja teenuste müügist

Tulu kaupade ja teenuste müügist kavandatakse 1 406 200 eurot, mis moodustab eelarve põhitegevuse tuludest 7,0%, sh on kavandatud tulu majandustegevusest 1 361 200 eurot ja riigilõive 45 000 eurot.

Tabel 6 Kaupade ja teenuste müük 2018–2020

	2018 Eelarve	2019		2020 Eelarve	Muutus (%)
		Eelarve	Eelarve täitmine seisuga 30.11		
Riigilõivud	35 000	35 000	47 866	45 000	28,6%
Tulud majandustegevusest	1 070 060	1 203 357	1 108 248	1 361 200	13,1%
Kokku	1 105 060	1 238 357	1 156 113	1 406 200	13,6%

Riigilõivud

Arvestades ehitustegevust ja tegelikku laekumist on 2020. aasta eelarvesse kavandatud riigilõivu tulu 45 000 eurot.

Tulud majandustegevusest

Majandustegevuse tulu on planeeritud 2020. aasta eelarvesse 1 361 200 eurot (2019. aasta eelarves 1 203 357 eurot) ja see suureneb 13,1%. Tulu laekumise prognoos 2020. aastaks on järgnevas tabelis:

Tabel 7 2020. aasta laekumised kaupade ja teenuste müügist

	Tulu majandus- tegevusest	Toiduraha	Kohatasu	Õppetasu	Üüri- renditulu	Muu tulu
Lasteaiad, üldhariduskoolid		202 000	433 400			
Muusikakool	3 800			65 600		
Lasteaedade, üldhariduskoolide muu tulu	93 000	0			24 000	6 000
Haridusteenuse müük			130 000			
Ajalehe tulu	15 000					
Kultuuriasutuste omatulu	44 500					
Saku Valla Spordikeskuse tulu	246 400					
Saku Päevakeskuse tulu	31 200					
Majandus	26 000				40 300	
Kokku	459 900	202 000	563 400	65 600	64 300	6 000

Toiduraha laekumist prognoositakse 2019. aasta tasemel üheteist kuu tegeliku täitmise järgi. Alates 1. septembrist 2018. a valmistab valla haridusasutustele toitu vallavalitsuse toitlustusteenistus kolmes köögis: Kurtna Koolis, lasteaias Päikesekild ning Saku Gümnaasiumis. Saku Gümnaasiumi kahes hoones töötavad puhvetid, mis pakuvad erinevaid kaupu ja toitu töötajatele ja teistele soovijatele.

Lasteaia toidupäeva maksumusest laekub tuluna valla eelarvesse toiduainete maksumuse osa. Toidu valmistamise kulu katab vald. Kõikide 1.–9. klassi õpilaste koolilõuna maksumusest valmistoidu hinna ja riigi toetuse vahe kaetakse valla vahenditest. 10.–12. klassi laste koolilõuna maksumusest valmistoidu hinna ja riigi toetuse vahe laekub valla eelarvesse tuluna. Teiste toidukordade eest tasuvad sööjad valmistoidu hindade alusel.

Lasteaedade kohatasu on kavandatud 433 400 eurot, mis suureneb võrreldes 2019. aastaga 43 400 eurot ehk 11,1%. Arvestatud on 2019. aasta üheteist kuu tegeliku laekumisega.

Muusikakooli omatulu moodustab kokku 69 400 eurot ja kasvab võrreldes 2019. aastaga 12 225 eurot ehk 21,4%. Kool võimaldab õpilastel valitud erialal pilli rentida. Muusikakoolis on kasvanud õpilaste arv.

Muu haridusasutuste tulu on kavandatud 123 000 eurot, mis väheneb võrreldes 2019. aastaga 6,7%, millest 93 000 eurot on Saku Gümnaasiumi puhvetite müügitulu. Samuti on haridusasutuste tulu hulka kavandatud rajatiste ja ruumide üüritulu, tulu gümnaasiumiastme õpilaste töövihikute ning Kurtna Kooli ja Saku Gümnaasiumi õpilaste vormiriiete müügist.

Teistelt omavalitsustelt laekuvat haridusteenuse müügitulu on 2020. aasta eelarvesse kavandatud 130 000 eurot, mis on 30% rohkem, kui 2019. aastal. Arvestuse aluseks on koolikoha maksumuse piirmäär ja lasteaedade kohamaksumused ning teiste omavalitsuste laste arv rahvastikuregistri elukoohaandmete järgi Saku valla koolides ja lasteaedades 10. novembri 2019. aasta seisuga. Teiste omavalitsuste lapsi on:

- Saku valla koolides 45 õppurit (Saku Gümnaasiumis 30, Kurtna Koolis 11, Kajamaa Koolis 4);
- Saku valla lasteaedades 20 last (Saku Lasteaias Päikesekild 4, Saku Lasteaias Terake 1, Kurtna Kooli lasteaias 15).

Ajalehe tulu on kavandatud 15 000 eurot, mis on samal tasemel 2019. aasta eelarvega. Ajaleht ilmub kord kuus ning jaotatakse tasuta igasse valla postkasti. Ajaleht antakse välja A4 formaadis neljavärvilisena ning lehe maht on keskmiselt 28 lehekülge.

Kultuuriasutuste omatulu on kavandatud 44 500 eurot. Kultuuriasutuste tulu kasvu on kavandatud 5,9% võrreldes 2019. aasta eelarvega. Kasvu aluseks on 2019. aasta üheksa kuu tegelikud tulud. Tulu laekub Saku Valla Kultuurikeskuse ringitasudest ning Saku Valla Noortekeskuse ja Saku Vallaraamatukogu teenuste müügist.

Saku Valla Spordikeskuse omatulu on kavandatud 246 400 eurot. Tulu kasvu võrreldes 2019. aasta eelarvega on kavandatud 27,5%. Suurema tulu prognoosi aluseks on 2019. aasta üheteist kuu eelarve täitmine ja 2. detsembril 2019 avatud spordikeskuse uus osa.

Saku Päevakeskuse omatulu on kavandatud 31 200 eurot, mida on 18,1% vähem kui 2019. aasta eelarves. Tulude hulka on planeeritud päevakeskuse teenuste müügist saadav tulu ning erihoolekandeteenuste osutamiseks saadav tulu.

Kommunaalteenuste müügitulu moodustab 26 000 eurot ning **üüri- ja renditulud** 40 300 eurot. Arvestuse aluseks on 2019. aasta üheteist kuu tegelikud tulud. Kommunaalteenuste tulu on planeeritud samal tasemel kommunaalkuludega. Tulude hulgas on Tammemäe operatiivteenuste hoone ülalpidamise kulud.

4.3. Saadavad toetused

Toetused moodustavad eelarve põhitegevuse tuludest 20,8%, 4 170 152 eurot.

Tabel 8 Toetused 2018–2020

	2018 Eelarve täitmine	2019		2020 Eelarve
		Eelarve	Eelarve täitmine seisuga 30.11	
Sihotstarbelised toetused jooksvateks kuludeks	87 462	195 163	103 772	27 454
Toetusfondist saadavad toetused	3 540 051	3 995 435	3 764 805	4 142 698
Kokku	3 627 513	4 190 598	3 868 577	4 170 152

Sihotstarbelised toetused jooksvateks kuludeks on järgnevad:

- 399 eurot õppelaenude kustutamiseks;
- 12 235 eurot Kaitseministeeriumilt
- 14 820 Keskraamatukogult Saku Vallaraamatukogule üle antavate raamatute ostmiseks.

2020. aasta eelarvesse kavandatud riigi toetusfondist eraldatud toetused kasvavad võrreldes 2019. aasta eelarvega kokku 3,7%. 2020. aasta eelarves on toetusfondist saadavat üldhariduse toetus kavandatud 3 619 247 eurot. Muud toetused on 2019. aasta tasemel ja nende täpsed summad selguvad toetusfondi jaotuse kinnitamist.

Toetusfondist saadavad toetused on järgnevad:

- 3 619 247 eurot üldhariduskoolide pidamiseks;
- 191 120 eurot kohalike teede hoolduseks;
- 126 026 eurot huvihariduse ja -tegevuse toetamiseks;
- 1 575 eurot toimetulekutoetuseks;
- 21 248 eurot puuetega lastele abi osutamise toetamiseks;
- 18 619 eurot matusetootuseks;
- 98 498 eurot asendus- ja järelhooldusteenuse osutamise toetamiseks;
- 1 671 eurot rahvastiku toimingute kulude hüvitamiseks;
- 64 694 eurot koolieelsete lasteasutuste õpetajate palkadeks.

4.4. Muud tegevustulud

Muud tulud moodustavad põhitegevuse tuludest 4,5%, 908 200 eurot.

Tabel 9 Muud tulud 2018–2020

	2018 Eelarve täitmine	2019		2020 Eelarve eelnõu	Muutus (%)
		Eelarve	Eelarve täitmine seisuga 30.11		
Maavara kaevandamisõiguse tasu	962 563	761 000	664 457	868 200	14,1%
Vee erikasutustasu	35 505	35 000	26 699	35 000	0,0%
Trahvid	5 079	8 000	6 910	5 000	-37,5%
Muud tulud	6 840	1 984	20 758	0	-100,0%
Kokku	1 009 987	805 984	718 825	908 200	12,7%

Ressursimaksu (vee kasutusmaks ja maavaramaks) tulu on kavandatud 903 200 eurot. Maavara kaevandamisest saadava tulu planeerimisel on arvesse võetud 2019. aasta tegelikku laekumist.

Trahvide laekumise tulu on kavandatud 5 000 eurot, mis arvestab 2019. aasta eelarve täitmise trendil.

Muude tuludega eelarves arvestatud ei ole.

5. Põhitegevuse kulud

Kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seaduse kohaselt planeeritakse põhitegevuse kulude eelarveosasse antavad toetused ja muud tegevuskulud. Selles eelarveosas ei kajastata põhivara soetuseks antavat sihtfinantseerimist, põhivara soetust, osaluste ning muude aktsiate ja osade soetust ning finantskulusid.

2020. aastaks planeeritud põhitegevuse kulud on 18 452 697 eurot. Põhitegevuse kulud suurenevad võrreldes 2019. aasta eelarvega 11,5%.

Tabel 10 Põhitegevuse kulud 2018–2020

	2018 Eelarve täitmine	2019		2020 Eelarve	Muutus (%)
		Eelarve	Eelarve täitmine seisuga 30.11		
Antavad toetused tegevuskuludeks	343 029	436 485	343 064	461 417	5,7%
Muud tegevuskulud	12 916 338	16 118 251	13 396 773	17 991 280	11,6%
Kokku	13 259 367	16 554 735	13 739 837	18 452 697	11,5%

5.1. Põhitegevuse kulud kululiikide järgi

2020. aasta põhitegevuse kulud jaotuvad:

1. Antavad toetused tegevuskuludeks 461 417 eurot, mille osakaal eelarves põhitegevuse kuludest on 2,5%.

Sotsiaaltoetusteks on eelarves kavandatud 298 277 eurot, mis moodustab 64,6% kõigist toetustest ja need jagunevad:

- ✓ Peretoetused 69 010 eurot;
- ✓ Toimetulekutoetused ja täiendavad sotsiaaltoetused 22 718 eurot;
- ✓ Toetused puuetega inimestele ja nende hooldajatele 71 269 eurot;
- ✓ Õppetoetused 23 000 eurot;
- ✓ Erijuhtudel riigi poolt makstavad maksud 23 500 eurot;
- ✓ Muud sotsiaalabitoetused 81 780 eurot;
- ✓ Preemiad ja stipendiumid 7 500 eurot.

Sihtotstarbelisi toetuseid on eelarvesse kavandatud 120 500 eurot, mis moodustavad 26,1% antavatest toetustest. Sihtotstarbeliselt antavad toetused on mittetulundustegevuse toetusfondi toetused (75 000 eurot), MTÜ-le Saku Priitahtlikud Pritsimehed ja MTÜ-le Tõdva Vabatahtlik Pääste antav toetus (10 500 eurot), MTÜ-le Metsanurme antav toetus (2 500 eurot) ning AS-le Saku Maja Saku sauna (12 500 eurot) ja Saku mõisa (20 000 eurot) käigushoidmiseks antavad toetused.

Mittesihtotstarbelised toetused on liikmemaksud (42 140 eurot), mis moodustavad toetuste eelarvest 9,1%.

2. Muudeks tegevuskuludeks on kavandatud 17 991 280 eurot, mille osakaal põhitegevuse kuludest 2020. aasta eelarves on 97,5%, sh:

- ✓ tööjõukulud 11 018 056 eurot, osakaal põhitegevuse kuludest 59,7%;
- ✓ majandamiskulud 6 912 124 eurot, osakaal põhitegevuse kuludest 37,5%;
- ✓ muud kulud 61 100 eurot, osakaal põhitegevuse kuludest 0,3%.

2.1. Tööjõukulud

2020. aasta töötasufondi määramisel lähtutakse eesmärgist motiveerida töötajaid pakkuma vallaelanikele asjatundlikumat teenust. Palgafondide arvutamisel on aluseks võetud 2020. aastal üldhariduskooli õpetaja töötasu kavandatav alammäär 1315 eurot ja asutuste juhtide taotlused. Lasteaiaõpetajate töötasu kasvuks on kavandatud 4,8–6,7%. Riigi antava toetuse põhimõtte järgi on kavandatud lasteaiaõpetaja töötasu 90% ja magistriskraadiga lasteaiaõpetaja töötasu 100% kooliõpetaja töötasu alammäärast (1315 eurot).

Saku Muusikakooli õpetaja töötasu määraks on bakalaureuse kraadiga õpetajal 1315 eurot ning magistriskraadiga õpetajal 1365 eurot.

2018. aastal ühtlustati kõikide töötajate, kelle töötasu arvestus käib üldtööaja ning kontakttundide alusel (kooliõpetajad, ringijuhid ning treenerid) töötasu arvutamise põhimõtted.

Asutuste tööjõukulude kasv on toodud alljärgnevas tabelis.

Tabel 11 Asutuste tööjõukulud

	2019 eelarve	Kulu lisandunud koosseisult (tegevustelt)	2020 eelarve	Kasv	Kasv koos lisandunud koosseisuga (tegevustega)	Teenistuskohtade muutus
Volikogu	111 465	0	111 551	0,1%	0,1%	0,0

Vallavalitsus	1 292 315	0	1 394 936	7,9%	7,9%	0,0
Majandusteenistus	466 280	97 814	407 198	-33,6%	-12,7%	-6,0
Toitlustusteenistus	272 195	23 683	344 412	17,8%	26,5%	1,5
Saku Valla Spordikeskus	322 263	0	382 513	18,7%	18,7%	0,0
Saku Valla Noortekeskus	98 041	6 643	113 534	9,0%	15,8%	0,0
Saku Vallaraamatukogu	137 652	14 049	151 322	-0,3%	9,9%	0,5
Saku Huvikeskus*	99 885	0	0	-100,0%	-100,0%	0,0
Kiisa Rahvamaja*	74 275	0	0	-100,0%	-100,0%	0,0
Saku Valla Kultuurikeskus*	117 036	0	310 368	165,2%	165,2%	0,0
Saku Lasteaed Päikesekild	1 129 140	95 806	1 270 998	4,1%	12,6%	4,2
Saku Lasteaed Terake	759 730	29 142	847 130	7,7%	11,5%	2,0
Kurtna Kool	1 002 470	13 969	1 115 006	9,8%	11,2%	1,0
Kajamaa Kool	477 580	25 425	561 002	12,1%	17,5%	1,5
Saku Gümnaasium	2 714 174	167 250	3 233 393	13,0%	19,1%	10,5
Saku Muusikakool	433 470	0	489 833	13,0%	13,0%	0,0
Saku Päevakeskus	227 805	57 513	284 858	-0,2%	25,0%	4,0
Kokku	9 735 776	531 293	11 018 056	7,7%	13,2%	19,2

*Kulud ei ole võrreldavad.

Kõikide asutuste puhul on 2020. aasta eelarves ka arvestuslik puhkusereservi muutus 31.12.2020 seisuga. Saku Valla Noortekeskuse eelarvesse on kavandatud õpilasmaleva tegevusega seotud töötasud ja see ei kajastu enam majandusteenistuse töötasu kuludes. Saku Valla Spordikeskuse koosseisu suurendati 4,0 ametikoha võrra 1.11.2019 seisuga ja selle tõttu on suurem kasv asutuse töötasude osas 2020. aastal.

Saku Valla Kultuurikeskuse loodi 1.08.2019 seisuga ja 2019. aasta eelarve sisaldab ainult viie kuu töötasukulusid. Selle tõttu ei ole 2020. ja 2019. aasta kulud omavahel võrreldavad. Kõikide haridusasutuste koosseisu lisandub 1.01.2020 seisuga 1,0 koormusega perenaine, mis varasemalt oli majandusteenistuse koosseisus.

Saku Päevakeskuse koosseis suureneb alates 1.01.2020 kahe bussijuhi ametikoha võrra kas on ka kuni 2019. aasta lõpuni majandusteenistuse koosseisus.

Lisaks soovivad täiendavaid ametikohti:

1. Saku Vallaraamatukogu 0,5 bibliograafi ametikohta;
2. Päikesekild LA õpetaja abile, mänguterapeutidele, eripedagoogile ja logopeedile kokku 3,2 ametikohta;
3. Terake LA 1,0 asendustöötaja ametikoht;
4. Kajamaa Kool 0,5 HEV koordinaatori ametikohta;
5. Saku Gümnaasium vajab alates 2020. aasta sügisest lisaks põhikooli osas 6 õpetaja ja 1 abiõpetaja ametikohta. Lisaks vahendeid uurimistöde, projektide läbiviimise ja juhendamise eest ning asendustasudeks. Gümnaasiumi osas on vajadus juurde 2,5 õpetaja ametikoha osas. Samuti vahendeid uurimistöde, projektide läbiviimise ja juhendamise eest ning asendus- ja lisatasudeks.

Tööjõukulude (11 018 056) jaotus on alljärgnev:

- töötasud on 8 221 801 eurot ehk 74,6% tööjõukuludest;
- maksed tööjõukuludelt on 2 788 455 eurot ehk 25,3% tööjõukuludest;
- erisoodustused koos maksetega on 7 800 eurot ehk 0,1 % tööjõukuludest.

2.2. Majandamiskulud

2020. aasta eelarves on arvestatud kütte- ja elektrikulude tõusuga 5% ja 2019. aasta üheteist kuu tegelike kuludega. Sellele lisanduvad Saku Valla Spordikeskuse ja Saku Gümnaasiumi uute pindade kasutusele võtmisest suurenenud kütte ja elektrikulud. Koolituskulude, õppevahendite soetamise, ürituste korraldamise jm kulude kavandamisel on kõikide hallatavate asutuste puhul lähtutud samadest alustest. Mitmesuguste majandamiskulude hulgas on arvestatud ka tervise edendamise kuludega kõikide valla hallatavate asutuste puhul kogusummas 87 750 eurot. Majandamiskulud kulu liikide järgi on toodud alljärgnevas tabelis.

Tabel 12 Majandamiskulud kulu liikide järgi 2018–2020

	2018 eelarve täitmine	2019		2020 Eelarve eelnõu	Muutus (%)
		Eelarve	Eelarve täitmine seisuga 30.11		
Administreerimiskulud	124 619	138 931	107 166	192 853	38,8%
Uurimis- ja arendustööd, planeeringud	2 764	20 235	27 881	101 887	403,5%
Lähetuskulud	21 951	104 964	62 416	67 165	-36,0%
Koolituskulud	67 899	79 504	68 319	75 290	-5,3%
Kinnistute, hoonete ja ruumide majandamiskulud	1 304 008	1 775 760	1 277 827	2 119 511	19,4%
Rajatiste majandamiskulud	673 128	920 629	609 734	940 820	2,2%
Sõidukite ülalpidamise kulud	83 353	104 225	82 558	120 822	15,9%
Info ja kommunikatsioonitehnoloogia kulud	200 936	231 075	229 469	161 241	-30,2%
Inventari majandamiskulud	169 664	425 835	637 698	259 271	-39,1%
Toiduained	373 759	389 193	321 377	390 168	0,3%
Meditsiini- ja hügieenikulud	5 510	12 886	4 484	51 229	297,6%
Teavikute kulud	14 185	27 500	24 680	31 400	14,2%
Õppevahendite ja haridusteenuse kulud	706 018	922 577	820 120	941 997	2,1%
Vabaajaürituste kulud	145 916	216 391	174 046	314 205	45,2%
Sotsiaalteenused	123 819	166 859	129 743	182 579	9,4%
Eriotstarbelised kulud	2 397	2 750	1 773	10 050	265,5%
Muu erivarustus ja erimaterjalid	30 840	48 400	46 064	68 500	41,5%
Mitmesugused majandamiskulud (sh transpordikulud)	447 841	748 210	420 057	883 136	18,0%
KOKKU	4 498 608	6 335 924	5 045 410	6 912 124	9,1%

2.3. Muud kulud

Muude kulude hulgas on reservfond (60 000 eurot) ja riigilõivude kulud (1 100 eurot).

5.2. Põhitegevuse kulud valdkondade järgi

Põhitegevuse kuludest kõige suurema osa moodustavad hariduskulud ning kõige väiksema osa kulud tervishoiule ja avaliku korra tagamisele. 2020. aasta tegevuskulud valdkondade järgi on esitatud tabelis 13 ning põhitegevuse kulude osakaalusid kirjeldab joonis 2.

Tabel 13 Muud tegevuskulud valdkondade järgi aastatel 2018–2020

	2018 eelarve täitmine	2019		2020 Eelarve	Muutus (%)
		Eelarve	Eelarve täitmine seisuga 30.11		
01 Üldised valitsussektori teenused	1 444 174	1 724 380	1 420 891	1 837 876	6,6%
03 Avalik kord	20 507	53 800	20 884	53 500	-0,6%
04 Majandus	948 279	1 170 747	837 287	1 068 443	-8,7%
05 Keskkonnakaitse	135 824	304 035	172 314	435 940	43,4%
06 Elamu- ja kommunaalmajandus	330 415	410 229	236 307	439 090	7,0%
07 Tervishoid	11 118	11 000	9 529	11 000	0,0%
08 Vaba aeg, kultuur	1 450 003	1 945 020	1 542 055	2 409 546	23,9%
09 Haridus	8 386 176	10 180 379	8 952 766	11 326 447	11,3%
10 Sotsiaalne kaitse	532 872	755 146	547 804	870 856	15,3%
Kokku	13 259 367	16 554 735	13 739 837	18 452 697	11,5%

Kulud üldistele valitsemissektori teenustele suurenevad võrreldes 2019. aasta eelarvega 6,6%. Sealhulgas suurenevad volikogu kulud 4,1% ja vallavalitsuse kulud 7,3%. Eelarvet koostades on arvesse võetud 2019. aasta üheteist kuu tegelikke kulusid ja 2020. aastal tehtavaid ühekordseid kulusid uue hoone kasutuselevõtmisel. Reservfondi suuruseks on arvestatud 60 000 eurot.

Avaliku korra tagamise eelarve on 2019. aasta eelarve tasemel. Päästealase tegevuse toetuseks on kavandatud 1 euro vallaelaniku kohta. Toetus jagatakse võrdselt MTÜ Saku Priitahtlikud Pritsimehed ning MTÜ Tõdva Vabatahtlik Pääste vahel. Eelarvesse on kavandatud ka 2 000 eurot kriisiõppuse kulude katteks.

Majanduse kulud vähenevad 10,3%. Teede hoolduseks on kavandatud 400 000 eurot, mis on sama kui 2019. aasta eelarves. Projektide ja planeeringute eelarvesse on ettenähtud 7 852 eurot Saku alevikus Nurme tn 27 kinnistu, Tallinna mnt 1a kinnistu ja Roobuka külas endiste aiandusühistute detailplaneeringute koostamiseks. Saku valla üldplaneeringu koostamiseks on kavandatud 47 400 eurot. Majanduse halduse eelarve väheneb 15,2%, sest alates 1. jaanuarist 2020 vähendatakse vallavalitsuse majandusteenistuse koosseisu viie perenaise ja kolme bussijuhi võrra. Perenaised liidetakse haridusasutuste koosseisu, kaks bussijuhti Saku Päevakeskuse ja üks bussijuht toitlustusteenistuse koosseisu ning õpilasmaleva töötasud kajastuvad Saku Noortekeskuse eelarves. Saku Päevakeskuse eelarvesse on kavandatud ka sõidukite ülalpidamise kulud.

Keskkonnakaitse kulud suurenevad 43,4%. Eelarvesse on kavandatud 88 400 eurot Saku ja Kiisa alevike jäätme punktide ülevõltpidamiseks. 2020. aastaks kavandatakse eterniidi kogumise ring, mille kogumaksumuseks on arvestatud 3 500 eurot ja 50 000 eurot Saku tiigi setetest puhastamiseks. Heakorra eelarvesse on kavandatud 5 000 eurot Kiisa Vabaajakeskuse ümbruse ühisveevärgi ja kanalisatsiooni tööde käigus tekkiva pinnasega

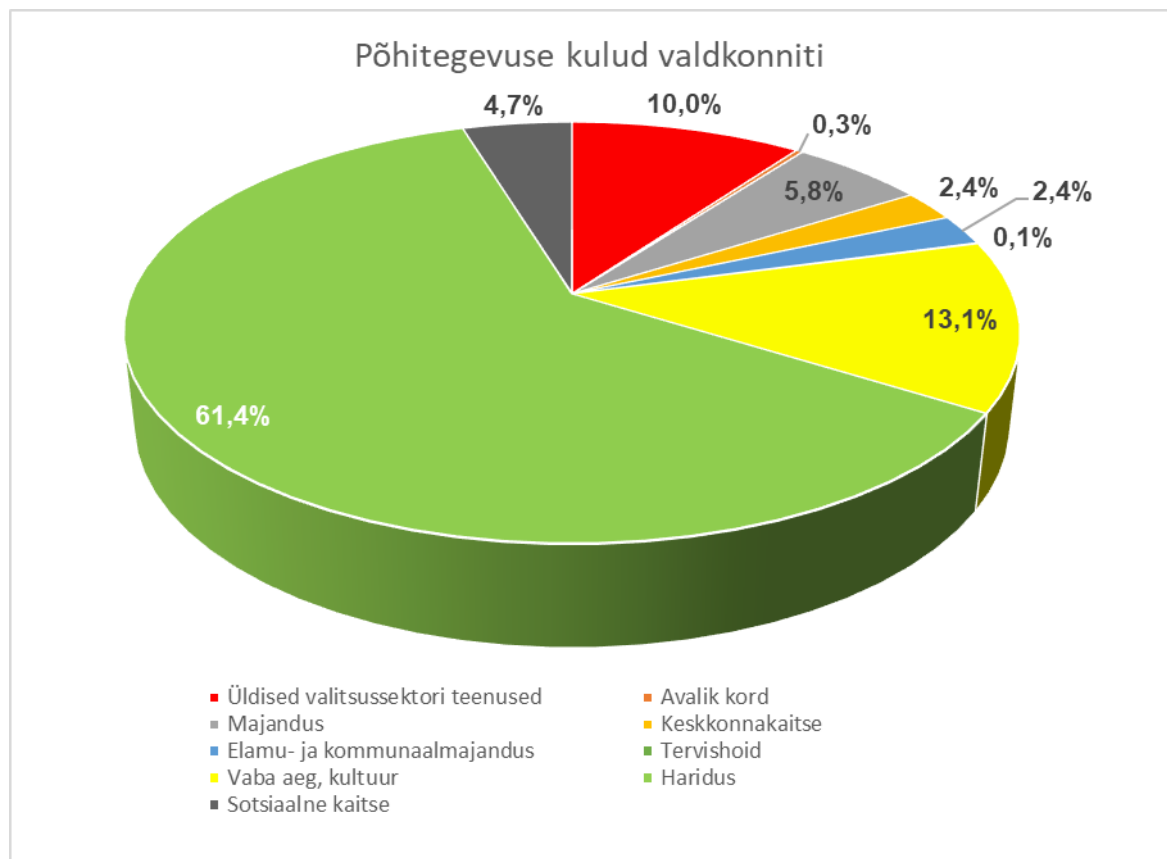
täitmise projekti koostamiseks. Korteriühistute majaümbruste heakorrastamist on kavas toetada 5 000 euro ulatuses.

Kommunaalmajanduse eelarve suureneb 7,0%. Eelarvesse on kavandatud täiendavad vahendid Saku sauna ja Saku mõisa ülalpidamiskulude katteks. Valla hoonete ja ruumide remondikuludeks on ette nähtud 20 000 eurot.

Vaba aja ja kultuuri ning hariduse kulud kasvavad vastavalt 23,9% ja 11,3%. Saku Valla Noortekeskuse eelarvesse on lisatud Jaapani Saku linnaga õpilasvahetuse kulud ning õpilasmaleva töötasud. Spordikeskuse eelarvesse on kavandatud täiendavad vahendid uue spordihoone ülalpidamise kuludeks. Kultuurikeskuse eelarves on kavandatud erinevate kultuurisündmuste läbiviimiseks 182 100 eurot.

Hariduskulude toetuse prognoosimisel arvestatakse üldhariduskoolide õpetajate palgafondi suurendamisega Saku valla poolt arvestuslikult 100 eurot õpetaja kohta, et tagada konkurentsivõimeline töötasu.

Sotsiaalse kaitse eelarve suureneb 15,3%. Saku Päevakeskuse koosseisu on lisatud kahe bussijuhi ametikohad ning majandamiskuludesse täiendavad vahendid sõidukite ülalpidamiseks. Sotsiaalhoolekande eelarvesse on arvestatud toetusfondist saadavad toetused 139 940 eurot.

Joonis 2 Põhitegevuskulude osakaalud valdkondade järgi 2020. aastal.

5.3. Üldised valitsemissektori teenused

Kulude eelarve on kokku 1 837 876 eurot, mis moodustab põhitegevuse kulude eelarvest 10,0%. Eelarve suureneb võrreldes 2019. aastaga 6,6%.

Kulud jaotuvad:

- Toetused tegevuskuludeks 34 800 eurot, mis on eelarvesse kavandatud vahendid Harjumaa Omavalitsuste Liidu ja Eesti Linnade ja Valdade Liidu liikmemaksu tasumiseks.
- Muudeks tegevuskuludeks 1 803 076 eurot, sh:
 - ✓ tööjõukulud 1 506 487 eurot;
 - ✓ majandamiskulud 236 089 eurot;
 - ✓ muud kulud 60 500 eurot.

Vallavolikogu

Vallavolikogu eelarve on 137 520 eurot (2019. aasta eelarve 132 065), millest 111 551 eurot moodustavad tööjõukulud. Eelarve suureneb võrreldes 2019. aastaga 4,1%.

Tööjõukuludes on kavandatud volikogu töö eest makstavad tasud ja hüvitused koos maksudega 12 kuu eest ning volikogu sekretäri 0,7 ametikohta. Majandamiskulud kasvavad 2019. aastaga võrreldes 26,1%.

Vallavalitsus

Vallavalitsuse eelarve on 1 605 556 eurot (2019. aasta eelarve 1 496 835), millest tööjõukulud moodustavad 1 394 936 eurot, majandamiskuludeks ja muudeks kuludeks on kavandatud 210 620 eurot.

Eelarve suureneb võrreldes 2019. aastaga 7,3%.

Eelarve reservfond ja muud valitsussektori teenused

Reservfondi suuruseks on 2020. aastal kavandatud 60 000 eurot.

Harjumaa Omavalitsuste Liidu ja Eesti Linnade ja Valdade Liidu liikmemaksu tasumiseks on kavandatud 34 800 eurot.

5.4. Avalik kord

Kulude eelarve on kokku 53 500 eurot, mis moodustab põhitegevuse kulude eelarvest 0,3%. Eelarve väheneb võrreldes 2019. aastaga 0,6%.

Kulud jaotuvad:

- Toetused tegevuskuludeks 10 500 eurot;
- Muudeks tegevuskuludeks 43 000 eurot.

Turvalisus

Turvalisuse valdkonna kulusid on 2020. aasta eelarvesse kavandatud 53 500 eurot (2019. aasta eelarve 53 800 eurot), sealhulgas MTÜ-le Saku Priitahtlikud Pritsimehed ja MTÜ-le Tõdva Vabatahtlik Pääste ruumide ning päästesõidukite kulude katmiseks, ennetustegevuseks ja varustuse soetamiseks kokku 10 500 eurot. Toetus jagatakse võrdselt kahe seltsi vahel. Paigaldatud turvakaamerate hooldusteenuse kulude katteks, häiretelefoni käigus hoidmiseks ja Saku laada läbiviimise kulude katteks on planeeritud vahendeid 8 000 eurot. Eelarvesse on kavandatud turvalisuse tagamiseks kaamerate paigaldamiseks 3 000 eurot, tuletõrje veevõtu kohtade rajamiseks ja korrastamiseks 30 000 eurot ning kriisiõppuse läbiviimiseks 2 000 eurot.

5.5. Majandus

Kulude eelarve kokku on 1 068 443 eurot, mis moodustab põhitegevuse kulude eelarvest 5,8%. Eelarve väheneb võrreldes 2019. aastaga 8,7%.

Kulud jaotuvad:

- Toetused tegevuskuludeks 9 215 eurot.
- Muudeks tegevuskuludeks 1 059 228 eurot, sh:
 - ✓ tööjõukulud 387 993 eurot;
 - ✓ majandamiskulud 671 235 eurot.

Teede hooldus

Valla teede hoolduseks on planeeritud 400 000 eurot, mis on võrreldes 2019. aastaga sama. Vahendid on kavandatud kohalike teede ja tänavate teehooldetöödeks, sh talviseks lumetõrjeks.

Vallavalitsus teeb talihooleit kõigil valla teedel ja vajadusel nendel riigiteedel, kus toimub ühistranspordiliiklus (koolitransport) ning avaliku kasutuse lepingutega hõlmatud erateedel.

Liikluskorraldus

Liiklusohutuse tagamiseks on 2020. aasta eelarvesse kavandatud 27 000 eurot, mida kasutatakse olemasolevate liikluskorraldusvahendite uuendamiseks. Kohalike teede ja tänavate tähistamiseks paigutatakse uusi silte. Eelarve suureneb võrreldes 2019. aastaga 80%.

Ühistranspordi korraldus

Ühistranspordi korraldamiseks on kokku planeeritud 17 165 eurot, mis on 68,9% rohkem kui 2019. aastal (2019. aasta eelarves 10 165 eurot). MTÜ Harjumaa Ühistranspordikeskuse liikmemaks on 6 715 eurot (2019. aasta tasemel), 10 000 eurot on kavandatud bussiootepaviljonide remondiks või asendamiseks ja 450 eurot rattaparklate sidekuludeks.

Projektid – planeeringud

Eelarve on 159 887 eurot. Eelarvesse on kavandatud 15 000 eurot (sh saadav sihtfinantseering 7 500 eurot) hajaasustuse programmi läbiviimiseks. Saku valla üldplaneeringu koostamiseks on kavandatud 47 400 eurot ning Saku alevikus Nurme tn 27 kinnistu, Tallinna mnt 1a kinnistu ja Roobuka külas endiste aiandusühistute detailplaneeringu koostamiseks 7 852 eurot. Saku aleviku keskusala kujundamiseks on planeeritud 20 400 eurot. Planeeringute avalikustamise kuludeks on kavandatud 8 000 eurot. Kaasava eelarve suurus on 2020. aastal 20 000 eurot. Saku valla arengukava uuendamiseks on ette nähtud 8 000 eurot, müra uuringuks Kaitseliidu lasketiirus 6 000 eurot ja Männiku harjutusväljaku kasutamisest tingitud tegevuste leevendamiseks 12 235 eurot.

Eelarve väheneb võrreldes 2019. aastaga 20,1%.

Valla objektide munitsipaliseerimine

Munitsipaalomandisse taotletava maa, sh teede ja haljasalade mõõdistamise kuludeks on kavandatud 5 000 eurot (2019. aasta eelarves samuti 5 000 eurot).

Majanduse haldus

Tegevuskulude eelarve on 452 791 eurot (2019. aasta eelarves 533 975 eurot), millest tööjõukulud on 387 993 eurot. Eelarve väheneb võrreldes 2019. aastaga 15,2%. Eelarve vähenemise tingib vallavalitsuse majandusteenistuse struktuuris olevate haridusasutuste perenaiste üleviimine asutuste struktuuri alates 1. jaanuarist 2020. Samast kuupäevast viiakse üle kahe bussijuhi ametikohad Saku Päevakeskuse struktuuri ja üks bussijuht toitlustusteenistuse struktuuri. Majanduskulud jäävad 2019. aasta tasemele.

Eelarvesse on kavandatud 2 500 eurot MTÜ Metsanurmele avalike teenuste (Rehemetsa Talumuuseum-Külakeskuse avalik internetituba ja avaliku matkaraja hooldus) osutamise kulude katteks.

5.6. Keskkonnakaitse

- Kulude eelarve on kokku 435 940 eurot ja moodustab põhitegevuse kulude eelarvest 2,4%. Eelarve suureneb võrreldes 2019. aastaga 43,4%. Keskkonnakaitse kulude eelarve moodustavad tegevuskulud, millest:
 - ✓ tööjõukulud 18 705 eurot;
 - ✓ majandamiskulud 417 235 eurot.

Jäätmekäitlus

Jäätmekäitluse kuludeks on kavandatud 240 940 eurot (2019. aasta eelarves 104 325 eurot), millest 18 705 eurot on Saku jäätmejaama tööjõukulud, 21 500 eurot on prügiveo ja jäätmete transpordikuludeks, 9 900 eurot külades heakorraliku läbiviimiseks ja prügilamaksudeks ning 8 073 eurot on Pääsküla jäätmejaama halduskulude eest tasumiseks. 2019. aastaks kavandatakse eterniidi kogumise ring, mille kogumaksumuseks on arvestatud 3 500 eurot. Sakku ja Kiisale rajatud jäätme punktide ülalpidamiseks on kavandatud 85 600 eurot ning 11 200 eurot on Saku jäätmejaama kaamerate paigaldamiseks ning muudeks käivitamise kuludeks. 50 000 eurot nähakse ette Saku tiigi setetest puhastamiseks ning 32 462 eurot jääkreostuse likvideerimiseks Üksnurme külas Lukussepa teelt, millele on plaanis taotleda lisarahastust SA-lt Keskkonnainvesteeringute Keskus.

Haljastus ja heakord

Haljastuse hoolduseks on kavandatud 195 000 eurot (väheneb võrreldes 2019. aastaga 2,4%). Sellest 82 300 eurot on kavandatud haljastuse hoolduslepingu kulude katteks. Muudeks kuludeks, sh kõrghaljastuse hooldamiseks, taimmaterjali (lilled, põõsad, puud), muude vajalike materjalide ja tarvikute soetamiseks, transporditöödeks, jõuluvalgustuse soetamiseks, paigaldamiseks ning remondiks on kavandatud 102 700 eurot. Eelarves on kavandatud 5 000 eurot Kiisa Vabaajakeskuse ümbruse ühisveevärgi ja kanalisatsiooni tööde käigus tekkiva pinnasega täitmise projekti koostamiseks ja 5 000 eurot korteriühistutele majaümbruste heakorramiseks.

5.7. Elamu- ja kommunaalmajandus

Kulude eelarve on kokku 439 090 eurot, mis moodustab põhitegevuse kulude eelarvest 2,4%. Eelarve suureneb võrreldes 2019. aastaga 7,0%.

Kulud jaotuvad:

- Toetused tegevuskuludeks 32 500 eurot;
- Muudeks tegevuskuludeks 406 590 eurot.

Tänavavalgustuse hooldus

Tänavavalgustuse hoolduse kuludeks on kavandatud 191 800 eurot (2019. aasta eelarve 180 834 eurot), mis on ettenähtud tänavate valgustamiseks kuluva elektrienergia eest tasumiseks ja tänavavalgustusvõrgu korrashoiuks (lampide vahetus, liinirikked jne). Eelarve suureneb võrreldes 2019. aastaga 6,1%.

Elamu- ja kommunaalmajanduse haldamine

Elamu- ja kommunaalmajanduse haldamise kulusid on 2020. aasta eelarvesse kavandatud 206 590 eurot (2019. aastal 178 390 eurot). Vahendid on kavandatud vallale kuuluvate elu- ja äriruumide kommunaalteenuste kuludeks (tulu laekub üürnikelt tagasi) ja haldamiskuludeks (remont jm). Elamu- ja kommunaalmajanduse eelarvesse on kavandatud ka Saku mõisa tegevuskulude toetus 20 000 eurot.

Eelarve suureneb võrreldes 2019. aastaga 15,8%.

Hulkuvate loomadega tegelemise kulud

2020. aasta eelarvesse on kavandatud hulkuvate loomadega tegelemise kuludeks 13 200 eurot (2019. aastal 11 505 eurot). Sellest kaetakse hulkuvate koerte registri operaatori tasu, hulkuvate loomade varjupaiga ning nende püüdmise-hooldamise kulud (sh loomade kiipimine, kastreerimine jm). Eelarve suureneb võrreldes 2019. aastaga 14,7%.

Saun

2020. aasta eelarvesse on kavandatud 12 500 eurot toetust Saku aleviku avaliku sauna haldamiskulude katteks (2019. aastal 14 500 eurot).

Mänguväljakute hooldus

Mänguväljakute jooksvateks hooldetöödeks on kavandatud 15 000 eurot (2019. aastal 25 000 eurot) mis on ette nähtud mänguvahendite parandamiseks ja uuendamiseks.

5.8. Tervishoid

Tervisekeskus

Tervisekeskuse ruumide kulude katteks on 2020. aasta tegevuskuludesse kavandatud 11 000 eurot, mis on 2019. aasta tasemel.

5.9. Vaba aeg, kultuur

Kulude eelarve kokku on 2 409 546 eurot, mis moodustab põhitegevuse kulude eelarvest 13,1%. Kulud jaotuvad:

- Toetused tegevuskuludeks 75 225 eurot;
- Muudeks tegevuskuludeks 2 334 321 eurot, sh:
 - ✓ tööjõukulud 957 738 eurot;
 - ✓ muud majandamiskulud 1 376 583 eurot.

Huvitegevuse valdkonnas on koolide õppekava toetavad huviringid ja rahvakultuuri edasikandvad ringid (koorimuusika, rahvatants, puhkpill) osalejatele jätkuvalt tasuta, st kulud kaetakse valla eelarvest. Õppekavaväliste tegevuste rahastamises peavad vajadusel osalema ka lastevanemad. Koolilaste huviringid tegutsevad nii koolide kui Saku Valla Kultuurikeskuse juures, täiskasvanute huviringid Saku Valla Kultuurikeskuse juures.

Kõikides valla lasteaedades on lasteaia kohatasu eest tagatud lastele õppekavajärgsed huvitegevused. Saku Valla Spordikeskuses avatakse treeningrühmad lastele alates 7. eluaastast ning täiskasvanutele.

Saku Valla Spordikeskus

Spordikeskus tegeleb peamiselt treeningtegevuse korraldamisega lastele ja noortele. 2019. aasta lõpus avati spordikeskuse uus osa, kus saali pinda on kolm korda rohkem kui seni kasutusel olnud saalis. Spordikeskus haldab täismõõtmetes kunstmuruga staadioni,

rabametsa terviserada, jäähokiväljakut, kahte rannavõrkpalliväljakut ja rannajalgpalliväljakut. Spordikeskuse koosseisus on kokku 23,71 ametikohta, millest 10,71 on treeneri ametikohad.

Tegevuskulude eelarve on 878 606 eurot (2019. aasta eelarve 577 304 eurot), millest tööjõukulud on 382 513 eurot ja majandamiskuludeks on kavandatud 496 093 eurot. Eelarve suureneb 2019. aastaga võrreldes 52,2%.

Seoses uue spordikeskuse hoone avamisega lisandus 3 administraatori ja 1 hooldustehniku ametikoht. Lisaks suurendatakse võrkpallitreeneri koormust ühe treeninggrupi võrra.

Saku Valla Noortekeskus

Saku Valla Noortekeskus pakub noorsootöö teenust ja tegevust noortele vanuses 7–26 aastat. Noortekeskused asuvad Sakus ja Kiisal. Keskustes veedavad igapäevaselt vaba aega peamiselt noored vanuses 7–18 aastat. Noortekeskuse külastamine on noortele tasuta. Noortekeskus korraldab igal aastal noortele mitmeid suurüritusi (Saku Skate ekstreemspordi võistlused, koolialguspäev, vabaaja laagrid, töömalev, osalemine rahvusvahelistes projektides jms).

Noortekeskuse koosseisus on kokku 5,4 ametikohta, millest 3,5 on noorsootöötajate ametikohad.

Tegevuskulude eelarve on 189 476 eurot (2019. aasta eelarve 170 364 eurot), millest toetusena on Eesti Avatud Noortekeskuse Ühenduse liikmemaks 225 eurot, tööjõukulud on 113 534 eurot ja majandamiskuludeks on kavandatud 75 717 eurot. Tööjõukuludes on 2020. aastal ka õpilasmalevlaste töötasud.

2020. aasta majandamiskuludes on arvestatud ka Saku Valla Noortekeskusele kohandatud ruumide ülalpidamiskulud Sakus Teaduse 13.

Eelarve suureneb 2019. aastaga võrreldes 11,2%.

Saku Vallaraamatukogu

Saku Vallaraamatukogu teenindab elanikkonda neljas teeninduspunktis – Sakus, Kiisal, Kurtnas ja Kajamaal ning osutab teenuseid kahele koolile – Kajamaa Kool ja Kurtna Kool. Raamatukogu pakub veebipõhiseid (kodulooviki, koduloolised artiklid, kataloog jt) ja mobiilipõhiseid (kataloog) teenuseid, korraldab näitusi ning erinevaid üritusi.

1. septembri 2019. aasta seisuga oli lugejate arv 7 146, neist raamatukogu külastas 2 465. Külastusi oli 28 981 ja laenutusi 38 753. E-raamatukogu andmebaaside külastusi oli 13 991, allalaadimisi 174 936, digiteeritud teksti ja pildifaile 2 246.

Raamatukogu koosseisus on 2020. aastast 7,1 ametikohta. Tegevuskulude eelarve on 291 592 eurot (2019. aasta eelarve 265 195 eurot), millest tööjõukulud on 151 322 eurot ja majandamiskuludeks on kavandatud 140 270 eurot. Eelarve suureneb võrreldes 2019. aastaga 10,0%.

Õppekirjanduse soetamiseks on Saku Vallaraamatukogu eelarves arvestatud vahendid Kurtna ja Kajamaa Koolile riigi toetuse ulatuses summas 14 877 eurot.

Saku Valla Kultuurikeskus

Saku Valla Kultuurikeskus moodustati alates 1. augustist 2019. Moodustamise aluseks on Saku Vallavolikogu 21. märtsi 2019 otsus nr 17 ning selle alusel lõpetati Saku Huvikeskuse ja Kiisa Rahvamaja tegevus alates 31. juulist 2019.

Kultuurikeskus pakub erinevaid võimalusi loovaks ja arendavaks tegevuseks, sisukaks vaba aja veetmiseks, loob tingimusi rahvakultuuri- ning harrastuskollektiivide tööks Kiisal ja Sakus. Lisaks huvitegevuse pakkumisele aitab kultuurikeskus korraldada või korraldab valla suurüritusi. Kultuurikeskuse ruumides Kiisal ja Sakus pakuvad muid

huviteenuseid ka ühendused ja eraisikud. Kultuurikeskuse koosseisus on kokku 16,7 ametikohta, millest 8,9 on ringi- või kollektiivijuhi töökohad.

Tegevuskulude eelarve on 712 746 eurot (2019. aasta eelarve koos tegevuse lõpetanud asutustega oli 663 776 eurot), millest tööjõukulud on 310 368 eurot ja majandamiskuludeks on kavandatud 402 378 eurot. Eelarve suureneb võrreldes 2019. aastaga 7,4%.

Valla sündmused

Iga-aastaste valla sündmuste korraldamiseks on 2019. aasta eelarvesse kavandatud kokku 60 800 eurot (2019. aasta eelarve 63 771 eurot). Eelarve väheneb võrreldes 2019. aastaga 4,7%. Valla traditsiooniliste sündmuste läbiviimiseks on 2019. aasta eelarvesse kavandatud 34 100 eurot.

Ajaleht Saku Sõnumid

Ajaleht ilmub üks kord kuus ja see viiakse tasuta igasse valla postkasti. Eelarvesse on kavandatud 12 lehe ilmumiskulud. Ajalehe väljaandmise kulude eelarve on 25 550 eurot. (2019. aasta eelarve 28 450 eurot).

Mittetulundussektori ja kodanikualgatuse toetus

Mittetulundusliku tegevuse toetusfond on 2020. aastal 75 000 eurot, mis on samal tasemel 2019. aasta eelarvega.

5.10. Haridus

Hariduskulude eelarve on kokku 11 326 447 eurot, mis moodustab põhitegevuse kulude eelarvest 61,4%. Kulud jaotuvad:

- Toetused 7 900 eurot, osakaal hariduskuludest 0,1%.
- Muudeks tegevuskuludeks 11 318 547 eurot, osakaal hariduskuludest 99,9%, sh:
 - ✓ tööjõukulud 7 861 775 eurot, osakaal valdkonna kuludest 69,4%;
 - ✓ muud majandamiskulud 3 456 772 eurot, osakaal valdkonna kuludest 30,5%.

Lasteaed Päikesekild

Lasteaias on 17 rühma. Kokku käib lasteaias 334 last. Lasteaia eelarve on arvestatud koosseisuga 67,5 ametikohta. Lasteaia ruumides toimub tasuline huvitegevus.

Tegevuskulude eelarve on 1 507 069 eurot (2019. aasta eelarve 1 368 298 eurot), millest tööjõukuludeks on kavandatud 1 270 998 eurot ja majandamiskuludeks 236 071 eurot.

Lasteaiaõpetajate töötasu kasvuks on kavandatud 4,8–6,7%. Riigi antava toetuse põhimõtte järgi on kavandatud lasteaiaõpetaja töötasu 90% ja magistriskraadiga lasteaiaõpetaja töötasu 100% kooliõpetaja töötasu alammäärast (1315 eurot). Eelarve suureneb võrreldes 2019. aastaga 10,1%.

Lasteaed Terake

Lasteaias on 12 rühma. Kokku käib lasteaias 236 last. Lasteaed asub kolmes hoones. Lasteaia eelarve on arvestatud koosseisuga 46,1 ametikohta.

Tegevuskulude eelarve on 1 020 418 eurot (2019. aasta eelarve 917 996 eurot), millest tööjõukulud on 847 130 eurot ja majandamiskuludeks on kavandatud 173 287 eurot.

Lasteaiaõpetajate töötasu kasvuks on kavandatud 4,8–6,7%. Riigi antava toetuse põhimõtte järgi on kavandatud lasteaiaõpetaja töötasu 90% ja magistriskraadiga lasteaiaõpetaja töötasu 100% kooliõpetaja töötasu alammäärast (1315 eurot).

Eelarve suureneb võrreldes 2019. aastaga 11,2%.

Kurtna Kool (lasteaed-põhikool)

Lasteaias on 7 rühma, kokku käib lasteaias 137 last. 2019/2020. õppeaastal õpib koolis 212 õpilast. Kooli eelarve on arvestatud koosseisuga 52,5 ametikohta.

Tegevuskulude eelarve on 1 381 299 eurot (2019. aasta eelarve 1 270 202 eurot), millest tööjõukulud on 1 115 006 eurot ja majandamiskuludeks on kavandatud 266 293 eurot.

Eelarve suureneb võrreldes 2019. aastaga 8,8%.

Kajamaa Kool (põhikool)

Kajamaa Koolis õpivad õpilased, kes vajavad õppetöoks väiksemat klassikollektiivi ja koolikeskkonda, kohandusi õppeprotsessis ning individuaalsemat lähenemist. Kajamaa Koolis õppivatele õpilastele rakendatakse väikeklassi, õpiraskustega õpilaste klassi või lihtsustatud õppekaval õppivate õpilaste klassis õppimise tingimusi, mis on saadud õppenõustamiskomisjonilt. Õpilased, kellel on rehabilitatsiooniplaan, saavad Kajamaa koolis vastavat teenust.

2019/2020. õppeaastal õpib koolis 44 õpilast. Koostöös Rajaleidja karjäärinõustajate ja Töötukassa spetsialistidega pakutakse põhikooli lõpetajatele individuaalset karjäärinõustamist.

Kooli eelarve on arvestatud koosseisuga 21,75 ametikohta, neist 16,6 õpetaja ametikohta. Tegevuskulude eelarve on 643 065 eurot (2019. aasta eelarve 552 927 eurot), millest tööjõukuludeks on kavandatud 561 002 eurot ja majandamiskuludeks 82 063 eurot.

Eelarve suureneb võrreldes 2019. aastaga 16,3%.

Saku Gümnaasium

Koolis õpib 2019/2020. õppeaastal 1360 õpilast, neist 1122 põhikoolis ja 238 gümnaasiumis.

Gümnaasiumi tegevuskulude eelarve on 4 338 728 eurot (2019. aasta eelarve 3 835 975 eurot), millest tööjõukuludeks on kavandatud 3 233 393 eurot ja majandamiskuludeks 1 105 335 eurot. Eelarve suureneb võrreldes 2019. aastaga 13,1%.

Alates 1. septembrist 2019. aastal on gümnaasiumiosa kasutuses renoveeritud ruumid Saku alevikus Teaduse 1 aadressil, mis toob kaasa suuremad majandamiskulud.

Asutuse kulud on jaotatud põhikooli ja gümnaasiumi kuludeks. Põhihariduse kulud on arvestuslikult 85% asutuse kuludest ja gümnaasiumi kulud 15% asutuse kuludest.

Saku Muusikakool

Saku Muusikakoolis õpib 182 õppurit, neist põhiõppes 161, üldõppes üks ja ettevalmistusklassis 20. Muusikakoolis tegutseb huviringina puhkpilliorkester Saku. Lisaks tegutsevad erinevad ansamblikoosseisud, kus õpilasi on koos musitseerimas neli või enam: rahvamuusika-, viiuli-, saksofoni- ja kitarriansambel ning veel väiksemad ansamblikoosseisud. Saku Muusikakoolis on 20,4 ametikohta, sh kontsertmeistrid, dirigent, klaverihäälestaja ning direktor. Ansambelite juhendamine kuulub õpetajate tööaja hulka.

Muusikakooli tegevuskulude eelarve on 568 239 eurot (2019. aasta eelarve 510 271 eurot), millest tööjõukulud on 489 833 eurot ja majandamiskuludeks on kavandatud 78 301 eurot. Eelarve suureneb võrreldes 2019. aastaga 11,4%.

Koolitransport

2020. aasta eelarvesse on kavandatud 331 500 eurot (2019. aastal 331 500 eurot), sh on kavandatud vahendid õpilastele tasuta vallasise transporditeenuse osutamiseks. Eelarve on võrreldes 2019. aastaga sama.

Haridusasutuste toitlustus

Saku valla haridusasutustele valmistab toitu vallavalitsuse toitlustusteenistus kolmes köögis: Kurtna Koolis, lasteaia Päikesekild ning Saku Gümnaasiumis. Saku Gümnaasiumis töötavad kaks puhvetit, mis pakuvad erinevaid kaupu ja toitu töötajatele ja teistele soovijatele. 2020. aasta eelarve on 870 378 eurot, millest koolitoidu pakkumise kulud on 467 550 eurot, lasteaedade toitlustamise kulu on 353 079 eurot ning gümnaasiumi puhveti kulu on 49 750 eurot. Riigilt saadav koolitoidu toetus on arvestuslikult 282 800 eurot.

Haridusteenuse ostmine teistelt omavalitsustelt ja erakoolidelt

Kooliteenuse ostmiseks teistelt omavalitsustelt ja erakoolidelt on kavandatud 193 000 eurot (2019. aastal 173 000 eurot). Summa kavandamise aluseks on 2019/2020. õppeaasta õppurite arvul põhinev kuluarvestus.

Lasteaiateenuse ostmiseks on kavandatud 515 000 eurot (2019. aastal 450 000), millest teiste omavalitsuste lasteaedadelt teenuse ostmiseks on kavandatud 185 000 eurot ja hanke korras ostetud lapsehoiuteenuse eest tasumiseks on kavandatud 330 000 eurot.

Hariduse haldus ja toetamine

2020. aasta eelarvesse on kavandatud rahalise preemia maksmiseks gümnaasiumi kuld- ja hõbemedaliga lõpetajatele 7 500 eurot.

5.11. Sotsiaalne kaitse

Sotsiaalse kaitse kulude eelarve on kokku 870 856 eurot, mis moodustab põhitegevuse kulude eelarvest 4,7%. Eelarve suureneb võrreldes 2019. aastaga 15,3%. 2020. aasta eelarvesse on arvestatud toetusfondist saadavad toetused 139 940 eurot (sama summa tulueelarves).

Kulud jaotuvad:

- Sotsiaaltoetusteks 291 277 eurot, osakaal valdkonna kuludest 33,4%.
- Muudeks tegevuskuludeks 579 579 eurot, osakaal valdkonna kuludest 66,6%, sh
 - ✓ Saku Päevakeskus 386 974 eurot.
 - ✓ muud majandamiskulud 192 604 eurot.

Saku Päevakeskus

Saku Päevakeskus osutab erinevaid sotsiaalteenuseid ja tegevusi erivajadustega ja raskustesse sattunud isikutele – täisealistele, lastele ja nende peredele.

Tegevuskulude eelarve on 386 974 eurot (2019. aasta eelarve 296 962 eurot), millest tööjõukulud on 284 858 eurot ja majandamiskuludeks on kavandatud 102 116 eurot.

Alates 1. jaanuarist 2020. aastal on kavandatud koosseisu suurenemine 2,0 bussijuhi ja kahe tugiisiku ametikoha võrra. Samuti lisanduvad eelarvesse täiendavad sõidukite ülalpidamise kulud. Erihoolekandeteenuse kulud hüvitab Sotsiaalkindlustusamet ja seda arvestatakse päevakeskuse tuluna.

Puuetega inimeste sotsiaalne kaitse

Puudega täiskasvanute ja laste hooldajate toetuseks on kavandatud 65 000 eurot, sh hooldajatoetus 41 500 eurot ning erijuhtudel riigi makstav sotsiaalmaksukulu 23 500 eurot (2019. aastal 26 419 eurot).

Hooldekodude kulud

Hooldekodude kulude katteks on 38 700 eurot (2019. aastal 39 840 eurot). Päevahoiuteenusel Käo keskuses on kaks inimest ning Haraka kodus kaks noort.

Perekondade ja laste sotsiaalne kaitse

2020. aasta eelarves on vahendid kavandatud 244 653 eurot ja see jaguneb järgnevalt:

- toidusoodustus madala sissetulekuga pere lapsele (1.–12. klass) 7 000 eurot (2019. aastal 7 000 eurot);
- haridusasutusse sõidu toetus madala sissetulekuga pereliikmele ja puudega isikule 8 000 eurot (2019. aastal 9 000 eurot);
- sünnitoetus 34 200 eurot (2019. aastal 35 000 eurot);
- kolme- ja enamalapseliste pere koolitoetus 19 800 eurot (2019. aastal 11 000 eurot);
- madala sissetulekuga perele õppeaasta alguses ja kooli lõpetamisel antav toetus 2 050 eurot (2019. aastal 2 500 eurot);
- eestkostepere toetus 2 160 eurot (2019. aastal 1 620 eurot);
- lasteaia kohatasu soodustus 7 500 eurot (2019. aastal 7 000 eurot);
- puudega lastele abi osutamise toetus 23 769 eurot (eraldatakse toetusfondist, sama summa tulueelarves);
- toetus turvakoduteenus korraldamiseks lastele ja täiskasvanutele 3 300 eurot;
- toetus asendus- ja järelhooldusteenuse osutamiseks 136 874 000 eurot (eraldatakse toetusfondist, millest tulueelarves on 98 498 eurot).

Riskirühmade eluasemetoetus

Eluasemetoetuseks on kavandatud 33 819 eurot (2019. aastal 42 812 eurot). Eluasemetoetuse hulgas on arvestatud vahendid õpilaskodude kulude ja madala sissetulekuga pere eluasemekulude katmiseks ning eluruumide kohendamiseks ning katmiseks.

Toimetulekutoetus

Riikliku toimetulekutoetuse vahendeid on kavandatud 13 391 eurot ning puudega laste hooldajatoetuseks 6 000 eurot.

2020. aasta eelarvesse on toodud 2019. aasta kasutamata jäänud sotsiaaltoetuste ning teenuste arendamiseks ettenähtud toetuse jääk 3 391 eurot.

Muude sotsiaalsete riskirühmade toetus

Muude toetuste eelarve kokku on 55 961 eurot (2019. aastal 55 611 eurot), sellest:

- madala sissetuleku korral muudel juhtudel makstav toetus 3 000 eurot (2019. aastal 6 000 eurot);
- lapse vaba aja tegevuse kulude toetus 7 500 eurot (2019. aastal 7 500 eurot);
- ravimite ja tervist taastavate tegevuste toetus 14 000 eurot (2019. aastal 12 000 eurot);
- matusetootused 24 261 eurot (2019. aastal 24 511 eurot). Tulueelarves on esialgne summa 18 619 eurot.
- muudel juhtudel makstav toetus 6 500 eurot (2019. aastal 5 000 eurot);
- varjupaigateenus osutamise korraldamiseks 700 eurot (2019. aastal 600 eurot).

Sotsiaalhoolekande haldus

Sotsiaalhoolekande halduse tegevuskulude eelarve on 15 825 eurot (2019. aastal 30 060). Eelarves on kavandatud vahendid transpordikulude katteks ning pereteraapia, -lepituse, võlanõustamise, turvakodu, varjupaiga, psühholoogi jne teenuste ostmiseks. Eelarvesse on kavandatud vahendid Saku valla erivajadustega lastele sündmuste korraldamiseks.

Eakatele ning suurtele peredele sündmuste korraldamine on kajastatud Saku Valla Kultuurikeskuse eelarves.

Kokkuvõtvalt on peamised muudatused kuludes järgnevad

Võrreldes 2019. aastaga suurenevad kulud 1 897 962 eurot ehk 11,5%:

- Tegevuskuludeks antavad toetused suurenevad kokku 3 390 eurot ehk 8,7%;
- Muud tegevuskulud suurenevad kokku 1 855 309 eurot ehk 11,5%, sh
 - ✓ töjõukulud suurenevad 1 279 109 eurot ehk kokku 13,1%.

6. Investeermistegevus

Kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seaduse kohaselt planeeritakse valla eelarves põhivara soetus ja müük, põhivara soetuseks saadav ja antav sihtfinantseerimine, osaluste soetus ja müük, muude aktsiate ja osaluste soetus ja müük, antavad ning tagasilaekuvad laenud, finantskulud ja -tulud.

Investeermistegevuse eelarves on kajastatud ka sihtfinantseerimisega seotud tehingud, mille korral sihtfinantseerimise ülekandja kannab raha otse üle tarnijale, kellelt Saku vald kaupu või teenuseid saab.

2020. aasta eelarvesse on planeeritud põhivara soetus, põhivara soetuseks saadavad sihtfinantseeringud ning finantskulud ja -tulud.

Investeermistegevuse eelarve on 7 563 075 eurot.

Tabel 14 Investeermistegevus 2018–2020

	2018 Eelarve täitmine	2019		2020 Eelarve eelnoõu
		Eelarve	Eelarve täitmine seisuga 30.11	
Põhivara müük (+)	69 000	121 000	36 758	85 000
Põhivara soetus (-)	-812 841	-12 128 974	-6 354 416	-10 293 438
Põhivara soetuseks saadav sihtfinantseerimine (+)	977 612	1 954 650	193 577	2 877 005
Põhivara soetuseks antav sihtfinantseerimine (-)	-1 290 131	-2 120 500	-2 120 462	0
Finantstulud (+)	172	150	145	0
Finantskulud (-)	-33 787	-72 664	-29 829	-231 642
Investeermistegevus kokku	-1 089 974	-12 246 338	-8 274 227	-7 563 075

6.1. Põhivara soetuseks planeeritud sihtfinantseerimine

- Tänavavalgustuse projekti elluviimiseks taotletav toetus on 875 000 eurot;
- Uue Saku tervisekeskuse rajamiseks taotletav toetus on 942 705 eurot;
- Saku alevikku ehitatavate sotsiaaleluruumide (üürielamu sotsiaalmajanduslikult vähekindlustatud isikutele) ehitamiseks taotletav toetus on 1 059 300 eurot;

6.2. Investeeringud valdkondade järgi:

Üldvalitsemine

Vallavalitsus

Vallavalitsuse info- ja kommunikatsioonitehnoloogia investeeringuks on kokku kavandatud 27 400 eurot.

Avalik kord ja julgeolek

Vabatahtlik pääste ja abipolitsei

Aroonia tee veehoidla ehituse ületulev jääk 2019. aasta eelarvest 24 090 eurot.

Majandus

Valla teede ehitus ja remont

Valla teede ehituseks ja remondiks on 2020. aasta eelarvesse kavandatud kokku 989 615 eurot.

Planeeringud (vald)

Promenaadi projekteerimine Väana jõe äärde 50 000 eurot, Saku kelgumäe, Kurtna ja Kõrnumäe mägede planeerimiseks 20 000 eurot ja uue põhikooli arhitektuurikonkursi läbiviimiseks 15 000 eurot.

Keskkonnakaitse

Jäätmemajandus

Saku jäätmejaama autokaalu soetamiseks on planeeritud 25 200 eurot ning Tõdva ja Lokuti puhastite rajamiseks on kavandatud kokku 80 000 eurot, millest kuni 40% kaetakse kohalike elanike poolt.

Haljastus ja heakord

Saku kiriku avaliku ruumi korrastamine 25 000 eurot.

Elamu- ja kommunaalmajandus

Tänavavalgustuse rekonstrueerimine

2020. aasta eelarvesse on kavandatud tänavavalgustuse rekonstrueerimiseks 1 595 198 eurot. Suurim investeering on valla tänavavalgustusvõrgu rekonstrueerimise projekt kogumaksumusega 1 517 198, millest saadav sihtfinantseering on 875 000 eurot. Lisaks kavandatakse Saku mõisa pargi jalgteede valgustuseks 70 000 eurot ja Metsanurme külas Annekesee tee valgustite vahetuseks 8 000 eurot.

Kommunaalmajandus

Vallavalitsusele uute tööruumide ehituse lõpetamiseks on kavandatud 1 683 312 eurot. Saku alevikku sotsiaaleluruumide (üürielamu sotsiaalmajanduslikult vähekindlustatud isikutele) rajamise kogumaksumus on 2 108 923 eurot, millest 1 059 300 eurot kaetakse saadava sihtfinantseeringuga.

Saku uue esmatasandi tervisekeskuse ehituse kogumaksumus on 2 361 738 eurot, millest 942 705 eurot kaetakse saadava sihtfinantseeringuga.

Lisaks on kavandatud 10 000 eurot Saku aleviku rekreatsiooniala eskiisprojekti tegemiseks ja 88 000 eurot väikeettevõtjatele rendipindade rajamiseks.

Vaba aeg ja kultuur

Saku Valla Spordikeskus

25 500 eurot spordikeskuse välisvalgustuse rajamiseks, 67 970 eurot ventilatsiooniseadmete rekonstrueerimiseks ning 100 000 eurot uue spordikeskuse inventari ostuks.

Saku Valla Noortekeskus

Saku Valla Noortekeskuse uute ruumide projekteerimiseks ja väljaehitamiseks on kavandatud 126 600 eurot.

Saku Valla Kultuurikeskus

Saku Valla Kultuurikeskuse investeeringud Saku ja Kiisa keskustes on kokku 56 200 eurot ja 2019. aasta eelarve ületulev investeeringute jääk 244 112 eurot.

Haridus

Saku Lasteaia Päikesekild B korpuse sanitaarremont 27 000 eurot, võrkpüramiidi ja ronimisseina rajamiseks õuealale 6 770 eurot ning mängulinnaku rajamiseks 8 900 eurot.

Saku Lasteaed Terake eelarvesse on kavandatud 60 000 eurot laienemise projekteerimiseks Pargi 27 aadressile ja õueala kaasajastamiseks 43 260 eurot.

Saku uue põhikooli projekteerimiseks on kavandatud 200 000 eurot, Saku Gümnaasiumi algkooli hoone küttesüsteemi rekonstrueerimiseks 25 000 eurot, gümnaasiumi hoone üldalade erimööbeliks 72 600 eurot, info- ja kommunikatsioonitehnoloogia investeeringuks 103 550 eurot ning Kajamaa Kooli soojakuteks 30 000 eurot.

6.3. Finantstulud ja finantskulud

Laenudelt tasutavate intresside kuludeks on arvestatud 2020. aasta eelarvesse 231 642 eurot. Intressi tulused eelarvesse arvestatud ei ole.

7. Finantseerimistegevus

Kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seaduse kohaselt planeeritakse finantseerimistegevuse eelarveosasse laenude kapitalirendi- ja faktooringukohustuste võtmine ja täitmine, võlakirjade emiteerimine ja lunastamine ning teenuste kontsessioonikokkulepete alusel kohustuste võtmine ja tagasimaksmine.

Tabel 15 Finantseerimistegevus 2018–2020

	2018	2019		2020
	Eelarve täitmine	Eelarve	Eelarve täitmine seisuga 30.11	Eelarve
Kohustuste võtmine	0	8 230 000	3 500 000	5 530 000
Kohustuste tasumine	-939 695	-951 580	-912 218	-1 574 618
Finantseerimistegevus kokku	-939 695	7 278 420	2 587 782	3 955 382

2020. aasta eelarvesse planeeritud investeeringute katmiseks kavandatakse võtta laenukohustusi kokku 5 530 000 eurot. Laen võetakse investeeringute kulude katmiseks. Saku valla laenukohustused 2020. aasta lõpuks on kokku 12 770 535 eurot.

Tabel 16 Laenukohustused 2018–2020

31.12.2018	5 266 733	
Laenu lisandumine	4 500 000	2019. aasta eelarvesse kavandatud investeeringute katteks võetav laen
Laenu maksmine	-951 580	Võetud laenude tagasimaksed
31.12.2019	8 815 153	
Laenu lisandumine	5 530 000	2020. aasta eelarvesse kavandatud investeeringute katteks võetav laen
Laenu maksmine	-1 574 618	Võetud ja kavandatud laenude tagasimaksed
31.12.2020	12 770 535	

Saku valla netovõlakoormus pärast planeeritud laenude võtmist on toodud tabelis nr 17.

Tabel 17 Saku valla netovõlakoormus, 2018–2020

	2018	2019	2020
Põhitegevuse tulem	3 819 204	3 566 713	1 670 055
Võlakohustused	5 266 733	7 815 153	12 510 669
Netovõlakoormus (%)	30,84%	41,39%	62,27%

AS Saku Maja prognoositav põhitegevuse tulem 2019. aasta lõpuks on 699 310 eurot ja netovõlakoormus 2 440 084 eurot, ehk 28,8%.

8. Likviidsete varade muutus

Kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seaduse kohaselt planeeritakse likviidsete varade muutuse eelarveosasse raha ja pangakontode, rahaturu- ja intressifondide aktsiate või osakute, soetatud võlakirjade saldode muutused. Likviidsete varade saldo suurenemine ja vähenemine kajastatakse vastavalt kas plussiga või miinusega. Likviidsete varade muutus on toodud alljärgnevas tabelis.

Tabel 18 Likviidsete varade muutus 2018–2020

	2018 Eelarve täitmine	2019 Eelarve täitmine 30.11 seisuga	2020 Eelarve
Raha jääk aasta algul	309 023	2 139 841	1 036 599
Raha jäägi muutus	1 830 819	-1 101 705	-776 733
Raha jääk aasta lõpul	2 139 841	1 038 137	259 866

9. Eelarve tulem

Eelarve tulemiks nimetatakse põhitegevuse tulude eelarveosa kogusumma ja põhitegevuse kulude eelarveosa kogusumma vahet, millele liidetakse investeerimistegevuse eelarveosa kogusumma. Eelarve tulem peab võrduma likviidsete varade muutuse eelarveosa kogusumma ja finantseerimistegevuse eelarveosa kogusumma vahega. Eelarve on tasakaalus, kui eelarve tulem võrdub nulliga. Eelarve on ülejäägis, kui tulem on positiivne ning puudujäägis, kui tulem on negatiivne.

Tabel 19 Eelarve tulem 2018–2020

	2018 Eelarve täitmine	2019		2020 Eelarve
		Eelarve	Eelarve täitmine seisuga 30.11	
Põhitegevuse tulud	17 196 947	18 926 779	17 370 366	20 122 752
Põhitegevuse kulud	-13 452 959	-16 554 735	-13 720 165	-18 452 697
Põhitegevuse eelarve tulem	3 743 988	2 372 044	3 650 201	1 670 055
Investeerimistegevus	-1 089 974	-12 246 338	-8 271 347	-7 563 075
Eelarve tulem	2 654 013	-9 874 294	-4 621 146	-5 893 020
Finantseerimistegevus	-939 695	7 278 420	2 587 782	3 955 382
Likviidsete varade muutus	1 830 819	-2 028 464	-1 101 705	-776 733
Nõuete ja kohustuste saldode muutus	116 500	567 410	935 559	1 160 905

Koostas: Randar Lohu, finantsteenistuse juht